

MuM Lotta Ilomäen tohtorintutkintoon sisältyvä väitöstilaisuus pidetään taiteilijakoti Lallukan juhlasalissa (Apollonkatu 13) perjantaina 3.6. klo 12. Väitöskirjan otsikko on "In Search of Musicianship: A Practitioner-Research Project on Pianists' Aural-Skills Education". Vastaväittäjä on professori, Ph.D Estelle Jorgensen Indianan yliopistosta ja tilaisuuden valvoja professori, MuT Lauri Suurpää Sibelius-Akatemiasta.

Väitöskirjan aiheena ovat pianonsoittajien musiikin hahmotustaidot ja niiden suhde säveltapailun opetuskäytäntöihin ja opetusperinteeseen. Työ jakaantuu teoreettiseen osaan, joka tarkastelee säveltapailun ja musiikin hahmotustaitojen oppimismekanismia, sekä pianonsoittajien parissa toteutettuun toimintatutkimukseen.

Monia musiikin hahmottamiseen liittyviä taitoja opitaan muodollisen opetuksen ulkopuolella. Säveltapailun opetus- ja tutkimusperinne ovat kuitenkin olleet varsin luokkahuonekeskeisiä. Siksi tutkimuksen teoreettinen osa rakentaa näkökulmaa, jonka avulla voidaan ymmärtää musiikin hahmotustaitojen oppimista sekä luokkahuoneissa että niiden ulkopuolella. Keskeinen ajatus on muusikon kehollisuus: muusikon "kuuleminen" jäsentyy myös liikkumisen, tilan, kosketuksen ja katsomisen kautta. Samalla muusikoksi kasvaminen merkitsee kasvamista kulttuurisiin kuulemisen, jäsentämisen ja käsitteellistämisen tapoihin.

Väitöskirjaan kuuluvassa opetuskokeilussa Ilomäki työskenteli kahdentoista pianonsoittajan kanssa, jotka opiskelivat Sibelius-Akatemiassa esittävän säveltaiteen ja musiikkikasvatuksen koulutusohjelmissa. Opiskelijoilla oli hyvin erilaisia kokemustaustoja esimerkiksi korvakuulosoitossa, laulamissa ja nuotinluvussa. Kohtaamiset säveltapailuopetuksen työtapojen kanssa muodostuivat siksi moninaisiksi. Ilomäki toteaaakin, kuinka neutraalia tai puolueetonta opetusta ei ole, mutta parhaimmillaan opetus ja opiskelijan hahmotus voivat asettua dialogiin, jossa sekä tunnustetaan opiskelijan aiempi osaaminen että haastetaan hänet kehittymään.

Ilomäki tarjoaa myös lähestymistapoja pianistien hahmotustaitojen kehittämiseen. Toisaalta hän puolustaa korvakuulosoittoa sinänsä arvokkaana musiikin hahmottamisen tapana. Toisaalta hän kiinnittää huomiota nuoteista soittavien pianistien tekstuurillisesti suuntautuneeseen ja usein hiukan passiiviseen harmoniatajuun: pianisti reagoi harmoniaan vaikei osaisi nimetä tai tuottaa rakenteita täysin kuulonvaraisesti. Ilomäki esittää myös työtapoja, joilla passiivista hahmotusta ja aktiivista tuottamisen taitoa voidaan asettaa vuorovaikutukseen.

Lisätietoja: Lotta Ilomäki lotta.ilomaki@siba.fi
Väitöskirja on luettavissa sähköisessä muodossa ethesis-tietokannasta osoitteessa <http://ethesis.siba.fi/showrecord.php?ID=415175>

Kirjan paperiversiota saa myös Ostinato Oy:stä.